

КЛАСИФІКАЦІЯ ВИТРАТ В ОБЛІКУ В УМОВАХ ВИКОРИСТАННЯ ГЕОІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

У процесі діяльності агропідприємств виникають витрати, що є ключовим показником ефективності їх роботи та основою для оцінки фінансових результатів. Важливою умовою успішного функціонування аграрного бізнесу є ефективне управління витратами. Необхідність оптимізації фінансових результатів аграрної діяльності вимагає впровадження ефективних підходів до обліку та управління агропідприємствами. Використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій не лише покращує процес збору й обробки облікової інформації для менеджменту, але й сприяє зниженню витрат у агробізнесі. Для досягнення оптимальних фінансових результатів у процесах обліку та управління важливо працювати з даними про різні види витрат. Класифікація витрат за різними критеріями в бухгалтерському обліку є ефективним інструментом для їхнього управління.

Для цього необхідно систематизувати та класифікувати витрати з метою забезпечення якісного обліку та контролю. При класифікації витрат слід враховувати організаційно-технологічні особливості агросектору, що вимагає розподілу класифікаційних ознак на загальні, галузеві та спеціальні. Велика частка таких специфічних ознак пояснюється відмінностями агробізнесу від інших галузей економіки. Для повного й точного обліку витрат доцільно застосовувати класифікацію за такими критеріями, як спосіб включення у собівартість, характер участі у виробництві, зміна обсягів виробництва, економічні елементи, статті витрат, тип виробництва, етапи агродіяльності, єдність складу, калькуляційні одиниці, визнання витрат, терміни виникнення,

календарні та звітні періоди, інноваційність, капіталізація, доцільність, контрольованість, релевантність, очікуваність, надзвичайність та органічність.

Використовуючи цю класифікацію, можна аналізувати вплив новітніх інформаційно-комунікаційних технологій на результати роботи агропідприємств. Ідентифікувати вплив геоінформаційних технологій на облік і контроль у сфері аграрної діяльності можна через аналіз класифікації витрат. Впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій в аграрний сектор сприяє: точній ідентифікації змінних витрат до найдрібніших одиниць для їх повного врахування в обліку; одночасному збору та передачі даних про витрати агропідприємств для подальшої обробки; автоматизації рутинних процесів обліку витрат та калькулювання собівартості; скороченню звітних періодів для оперативного управління; автоматичному розподілу непрямих витрат між калькуляційними одиницями; повному калькулюванню собівартості продукції, враховуючи всі витрати; контролю за витратами з метою їх скорочення; мінімізації непродуктивних витрат; прогнозуванню наслідків управлінських рішень на витрати й фінансові результати; зменшенню наслідків неочікуваних та надзвичайних витрат, характерних для агробізнесу.

Отже, впровадження геоінформаційних технологій (ГІС) у процес обліку витрат дозволяє автоматизувати багато рутинних процесів, зокрема: ідентифікацію змінних витрат, збір та передачу облікової інформації в режимі реального часу, скорочення звітних періодів, розподіл витрат, оптимізацію та мінімізацію витрат, а також прогнозування впливу управлінських рішень на фінансові результати. Однак удосконалення методик обліку витрат та калькулювання собівартості агропродукції за умов використання ГІС-технологій потребує подальших досліджень.

Для впровадження згаданих переваг цифровізації обліково-управлінських процесів із застосуванням геоінформаційних технологій необхідно вдосконалити методику обліку та контролю аграрної діяльності, що стане темою подальших наукових досліджень.